

NAGRADE EU-a ZA EKOLOŠKU PROIZVODNJU

Uvod

Povećanja ekološke proizvodnje znatno pridonose smanjenju upotrebe kemijskih gnojiva, pesticida i antimikrobnih sredstava te pozitivno utječu na klimu, bioraznolikost i dobrobit životinja. Zato je ekološka proizvodnja prepoznata kao čimbenik koji ima ključnu ulogu u ostvarivanju ciljeva europskog zelenog plana, strategije „od polja do stola” i strategije za bioraznolikost. Komisija je stoga kao ciljeve koje treba ostvariti do 2030. utvrdila 25 % poljoprivrednog zemljišta EU-a pod ekološkim uzgojem i znatno povećanje ekološke akvakulture.

Kako bi poduprla taj cilj, Komisija je u ožujku 2021. donijela Akcijski plan za razvoj ekološkog sektora¹. Prema tom akcijskom planu, da bi se stimulirala ekološka proizvodnja, trebala bi rasti potražnja potrošača za ekološkim proizvodima. Za to je potrebna, među ostalim, veća informiranost javnosti o karakteristikama i koristima od ekološke proizvodnje. Stoga taj akcijski plan uključuje uvođenje godišnjih nagrada za izvrsnost u ekološkom vrijednosnom lancu. Nagrade će po drugi put biti dodijeljene 2023.

Pogledajte [pobjednike i finaliste](#) nagrada za ekološku proizvodnju iz 2022.

Predviđeno je osam pojedinačnih nagrada u sedam kategorija:

- Kategorija 1: Najbolja ekološka poljoprivrednica i Najbolji ekološki poljoprivrednik²
- Kategorija 2: Najbolja ekološka regija
- Kategorija 3: Najbolji ekološki grad
- Kategorija 4: Najbolji ekološki „biookrug”
- Kategorija 5: Najbolji MSP koji se bavi preradom ekoloških proizvoda³
- Kategorija 6: Najbolji trgovac ekološkim prehrambenim proizvodima na malo
- Kategorija 7: Najbolji ekološki restoran / poduzeće za pripremu i usluživanje hrane⁴.

Nagrade su nenovčane i dodjeljuju se 23. rujna ili oko tog datuma, na Dan ekološke proizvodnje EU-a.

Uvod u poziv po kategorijama

- **Kategorija 1:** cilj nagrade „Najbolja ekološka poljoprivrednica” / „Najbolji ekološki poljoprivrednik” jest odati priznanje poljoprivrednici i poljoprivredniku koji su osmislili odličan, inovativan, održiv i inspirativan projekt koji ima stvarnu dodanu vrijednost za ekološku proizvodnju i potrošnju.
- **Kategorija 2:** cilj nagrade „Najbolja ekološka regija” jest odati priznanje regiji za razvoj odličnog, inovativnog, održivog i inspirativnog projekta koji ima stvarnu dodanu vrijednost za ekološku proizvodnju i potrošnju.

¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o Akcijskom planu za razvoj ekološkog sektora:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/ALL/?uri=CELEX%3A52021DC0141>

² Uključuje poljoprivredu na kopnu i akvakulturu.

³ Uključuje MSP-ove koji se bave preradom proizvoda ekološke akvakulture.

⁴ Restoran (samostalan ili u sklopu hotela) i/ili poduzeće za pripremu i usluživanje hrane (ketering ili kantina).

- **Kategorija 3:** cilj nagrade „**Najbolji ekološki grad**“ jest odati priznanje gradu za razvoj odličnog, inovativnog, održivog i inspirativnog projekta koji ima stvarnu dodanu vrijednost za ekološku proizvodnju i potrošnju.
- **Kategorija 4:** cilj nagrade „**Najbolji ekološki ,biookrug**“ jest odati priznanje „biookrugu“ za razvoj odličnog, inovativnog, održivog i inspirativnog projekta koji ima stvarnu dodanu vrijednost za ekološku proizvodnju i potrošnju.
- **Kategorija 5:** cilj nagrade „**Najbolji MSP koji se bavi preradom ekoloških proizvoda**“ jest odati priznanje malom ili srednjem poduzeću (MSP) koje prerađuje ekološke proizvode za razvoj odličnog, inovativnog, održivog i inspirativnog projekta koji ima stvarnu dodanu vrijednost za ekološku proizvodnju i potrošnju.
- **Kategorija 6:** cilj nagrade „**Najbolji trgovac ekološkim prehrambenim proizvodima na malo**“ jest odati priznanje MSP-u koji se bavi prodajom ekoloških prehrambenih proizvoda na malo i koji je osmislio odličan, inovativan, održiv i inspirativan projekt koji ima stvarnu dodanu vrijednost za ekološku proizvodnju i potrošnju.
- **Kategorija 7:** cilj nagrade „**Najbolji ekološki restoran / poduzeće za pripremu i usluživanje hrane**“ jest odati priznanje MSP-u koji pruža usluge restorana / pripreme i usluživanja hrane tj. restoranu (samostalnom ili u sklopu hotela) i/ili poduzeću za pripremu i usluživanje hrane (ketering ili kantina) koji na jelovniku ima ekološki certificirane proizvode, za razvoj odličnog, inovativnog, održivog i inspirativnog projekta koji ima stvarnu dodanu vrijednost za ekološku proizvodnju i potrošnju.

Kriteriji prihvatljivosti i kriteriji za odabir

1. Prijave za nagrade EU-a za ekološku proizvodnju moraju zadovoljiti sljedeće kriterije prihvatljivosti:

a) Prijava za jednu od nagrada počinje na sljedećim internetskim stranicama:

https://agriculture.ec.europa.eu/farming/organic-farming/organic-action-plan/eu-organic-awards_hr

Na tim internetskim stranicama nalaze se poveznice na elektroničke obrasce za prijave za nagradu za sve kategorije. Prijave je potrebno dostaviti najkasnije do **14. svibnja 2023., 23:59:59 CEST**.

b) Prijave moraju biti na jednom od službenih jezika Unije.

c) Kandidati za nagrade moraju biti pravne ili fizičke osobe s poslovnim nastanom odnosno prebivalištem u jednoj od 27 država članica EU-a.

d) Prijavljeni projekt mora biti lociran u EU-u i jasno se odnositi na **jednu** od sedam kategorija / osam nagrada. Jedan te isti projekt ne može se prijaviti za više kategorija/nagrada. Svaki se kandidat može prijaviti za samo **jednu nagradu**. Po nagradi se može dostaviti samo jedna prijava.

e) Pobjednici natjecanja iz 2022. ne mogu se ponovno prijaviti na natjecanje 2023. Finalisti natjecanja iz 2022. koji nisu pobijedili ne mogu se ponovno prijaviti na natjecanje 2023.

f) Projekt bi trebao biti ili već u potpunosti proveden ili dovoljno uznapredovao, tako da ga žiri može ocijeniti (tj. provedba treba biti toliko uznapredovala da je vidljivo ostvarenje ciljeva).

g) Posebni kriteriji prihvatljivosti za svaku kategoriju:

- **Najbolja ekološka poljoprivrednica i Najbolji ekološki poljoprivrednik:** certificirani u skladu s Uredbom (EU) br. 2018/848⁵.
- **Najbolja ekološka regija:** nema posebnih kriterija prihvatljivosti.
- **Najbolji ekološki grad:** nema posebnih kriterija prihvatljivosti. Ako grad upravlja jednom ili više ekoloških farmi ili trgovina, potrebno je dostaviti dokaz o ekološkoj certifikaciji u obliku certifikata koji je važeći u trenutku dostave.
- **Najbolji ekološki „biookrug“:** „biookrug“ je definiran kao zemljopisno područje na kojem poljoprivrednici, građani, gospodarski subjekti u turizmu, udruge i javna tijela sklapaju sporazum o održivom upravljanju lokalnim resursima, vodeći se ekološkim načelima i praksama.
- **Najbolji MSP koji se bavi preradom ekoloških proizvoda:** poduzeće certificirano u skladu s Uredbom (EU) br. 2018/848, čija je proizvodnja 100 % ekološka i koje odgovara definiciji MSP-a⁶ (poduzeće koje zapošljava manje od 250 osoba i čiji godišnji promet ne prelazi 50 milijuna EUR i/ili ukupna godišnja bilanca ne prelazi 43 milijuna EUR). Zadruga se mogu smatrati poduzećima. Prerada je u skladu s definicijom iz Uredbe (EZ) br. 852/2004⁷.
- **Najbolji trgovac ekološkim prehrambenim proizvodima na malo:** poduzeće certificirano u skladu s Uredbom (EU) br. 2018/848, koje prodaje 100 % ekološki certificirane proizvode (isključujući neprehrambene proizvode i prehrambene proizvode koji nisu dostupni u ekološkoj kvaliteti) i koje odgovara definiciji MSP-a⁸ (poduzeće koje zapošljava manje od 250 osoba i čiji godišnji promet ne prelazi 50 milijuna EUR i/ili ukupna godišnja bilanca ne prelazi 43 milijuna EUR). Zadruga se mogu smatrati poduzećima.
- **Najbolji ekološki restoran / poduzeće za pripremu i usluživanje hrane:** poduzeće koje na jelovniku ima 100 % ekološki certificirane proizvode i, ako je to moguće, koje je u skladu s definicijom MSP-a⁹ (poduzeće koje zapošljava manje od 250 osoba i čiji godišnji promet ne prelazi 50 milijuna EUR i/ili čija ukupna godišnja bilanca ne prelazi 43 milijuna EUR). Zadruga se mogu smatrati poduzećima.

⁵ Uredba (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32018R0848>)

⁶ Preporuka Komisije od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003H0361&from=HR>).

⁷ Definicije iz članka 2. točaka (m), (n) i (o) Uredba (EZ) br. 852/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o higijeni hrane:

- (m) „prerada“ znači svako djelovanje koje bitno mijenja početni proizvod te uključuje zagrijavanje, dimljenje, soljenje, dozrijevanje, sušenje, mariniranje, ekstrahiranje, prešanje ili kombinaciju tih procesa;
- (n) „neprerađeni proizvodi“ znači hrana koja nije bila podvrgnuta preradi, uključujući proizvode koji su podijeljeni, razdvojeni, odrezani, razrezani na kriške, očišćeni od kostiju, kosani, oguljeni, usitnjeni, isjeckani, očišćeni, narezani, oljušteni, samljeveni, rashlađeni, zamrznuti, duboko zamrznuti ili odmrznuti;
- (o) „prerađeni proizvodi“ znači hrana koja nastaje preradom neprerađenih proizvoda. Ti proizvodi mogu sadržavati sastojke koji su potrebni za njihovu proizvodnju ili kako bi im dali posebne značajke.

⁸ Preporuka Komisije od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003H0361&from=HR>).

⁹ Preporuka Komisije od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003H0361&from=HR>).

2. Žiri za nagradu EU-a za ekološku proizvodnju ocijenit će sve prihvatljive prijave na temelju sljedećih horizontalnih kriterija za odabir:

- **Izvrsnost:** dobitnik nagrade mora imati osmišljenu izvrsnu inicijativu sa stvarnom dodanom vrijednošću za ekološku proizvodnju, što znači dobre rezultate i učinak projekta s obzirom na njegove početne ciljeve. Mora biti vidljiv utjecaj projekata na regiju ili područje kao i stvarni rezultati projekta u odnosu na njegove početne ciljeve.
- **Inovativni karakter projekta u odabranoj kategoriji:** projekti ne smiju biti „uobičajeni“, nego bi trebali demonstrirati nove pristupe, nove organizacijske metode ili razvoj novih (ili znatno) poboljšanih rezultata za ekološku proizvodnju. Kriteriji za mjerenje inovativnog karaktera za svaku kategoriju detaljnije su objašnjeni u odgovarajućem odjeljku za dotičnu kategoriju.
- **Stupovi održivosti projekta (okolišni, socijalni i gospodarski):** za svaki projekt treba pokazati da je održiv i da može postati neovisna inicijativa ili projekt i u tom smislu objasniti kako projekt odgovara stupovima održivosti u tri različita pododjeljka.
- **Prenosivost i mogućnost ponavljanja projekta negdje drugdje u EU-u:** za svaki projekt treba pokazati da je primjer dobre prakse u širem kontekstu (odnosno na razini EU-a) i da inspirira ili bi mogao inspirirati druga mjesta. Osim toga, ciljevi i rezultati projekta trebali bi biti jednostavni za priopćavanje.

Kandidatima će biti postavljena usmjeravajuća pitanja, koja se odnose na četiri načela ekološke poljoprivrede i stupove održivosti, a trebat će dostaviti i sažetak projekta. Ta će pitanja kandidatima pomoći da bolje strukturiraju svoje odgovore, a žiriju da dobije više podataka o kandidatima.